

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

2097 / DPDS
DATA 05.11.2016

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
608/16.11.2016

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind unele măsuri pentru asigurarea exercitării dreptului de vot în afara teritoriului României*, inițiată de domnul senator PSD Șerban Nicolae (**Bp. 410/2016**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare instituirea unor reguli specifice exercitării dreptului de vot pentru cetățenii care au domiciliul în străinătate, pentru cei cu permis de ședere de lungă durată, sau, după caz, cu ședere permanentă în străinătate, precum și pentru angajații reprezentanțelor diplomatice consulare ale României, aflați pe teritoriul Republicii Moldova, statelor membre ale Uniunii Europene și al Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, pentru referendumul național, pentru alegerea Președintelui României și a Parlamentului European.

Potrivit *Expunerii de motive*, scopul inițiativei legislative este „să introducă o procedură care să elimine sau, măcar să diminueze în mod semnificativ, disfuncționalitățile de organizare a procesului electoral în secțiile din afara teritoriului României”.

II. Observații

1. Una din garanțiile esențiale ale exercitării în mod liber și în condiții de deplină legalitate a dreptului de vot constă în respectarea *principiului constituțional al nediscriminării*. În acest sens, legislația electorală trebuie să reglementeze o procedură unitară de votare pentru toți cetățenii români din afara frontierelor țării, indiferent de statul de domiciliu sau de reședință.

Măsurile propuse vizează legiferarea unor reguli speciale doar pentru cetățenii români domiciliați sau rezidenți în Republica Moldova, în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord și în celelalte state din Uniunea Europeană, sens în care apreciem că inițiativa legislativă încalcă *principiul nediscriminării*.

Potrivit *Expunerii de motive*, inițiatorul precizează că aceste dispoziții se aplică doar pentru aceste categorii de cetățeni, întrucât aici „*există comunități semnificative de cetățeni români cu drept de vot*”, însă considerăm că această motivație nu poate fi reținută ca un temei legal pentru instituirea unor obligații speciale *doar pentru cetățenii români din anumite state*. Regulile care se aplică exercitării dreptului de vot în străinătate trebuie să fie aceleași pentru toți alegătorii care votează în afara granițelor țării.

Curtea Constituțională a reținut, în repetate rânduri, faptul că diferența de tratament juridic trebuie să aibă la bază o motivare obiectivă și rezonabilă. Inițiatorul nu dovedește existența unor situații obiective diferite în care s-ar afla cetățenii români aflați pe teritoriul Republicii Moldova, al statelor membre ale Uniunii Europene și al Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord față de ceilalți români din străinătate.

2. Referitor la textul propus la **art. 1** din inițiativa legislativă, precizăm că sintagma „*permis de ședere de lungă durată*” este ambiguă, *Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare*, la art. 83 alin. (4)¹, utilizând sintagma „*drept legal de ședere mai mare de 90 de zile*”.

¹ Prin reședință în străinătate se înțelege adresa din străinătate la care persoana fizică declară că are locuința secundară, alta decât cea de domiciliu, și unde posedă un drept legal de ședere mai mare de 90 de zile. Documentele care atestă reședința în străinătate se stabilesc de către ministrul afacerilor externe, prin ordin;

Totodată, menționăm că atât *Legea nr. 208/2015*, cât și *Legea nr. 288/2015*², fac referire la „cetățenii români cu domiciliul sau reședința în străinătate” și nu la „cetățenii care locuiesc permanent în altă țară”.

3. În ceea ce privește **art. 2** din inițiativa legislativă, precizăm că, potrivit art. 120 din *Legea nr. 208/2015*, prevederile „privind corpul experților electorali, secțiile de votare, Registrul electoral și listele electorale permanente se aplică în mod corespunzător alegerilor pentru Președintele României, alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale, alegerilor pentru Parlamentul European, precum și referendumurilor naționale și locale”.

4. Referitor la textul propus la **art. 3**, menționăm că este mult mai restrictiv față de cel al art³. 83 alin. (2) și (3) din *Legea nr. 208/2015*, care stabilește actele de identitate pe baza cărora își pot exercita dreptul de vot la secțiile de votare organizate în străinătate cetățenii români cu domiciliul în România, dar care au fost înscriși în Registrul electoral cu adresa de reședință în străinătate, respectiv cetățenii români cu domiciliul în străinătate.

Astfel, considerăm că lista documentelor avute în vedere pentru exercitarea dreptului de vot este incompletă, nefiind incluse toate actele prevăzute de legislația română în vigoare. Cu titlu exemplificativ, amintim pașaportul simplu, pașaportul simplu electronic sau pașaportul simplu temporar pentru cetățenii români cu domiciliul în România și reședința în străinătate.

² privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea *Legii nr. 208/2015* privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările ulterioare;

³ (2) Cetățenii români cu domiciliul în România, dar care au fost înscriși în Registrul electoral cu adresa de reședință în străinătate, își pot exercita dreptul de vot la secțiile de votare organizate în străinătate în baza unuia dintre următoarele acte de identitate, valabile în ziua votării, însoțite de un document oficial emis de statul străin privind stabilirea reședinței:

- a) cartea de identitate;
- b) cartea electronică de identitate;
- c) cartea de identitate provizorie;
- d) buletinul de identitate;
- e) pașaportul diplomatic;
- f) pașaportul diplomatic electronic;
- g) pașaportul de serviciu;
- h) pașaportul de serviciu electronic;
- i) pașaportul simplu;
- j) pașaportul simplu electronic;
- k) pașaportul simplu temporar.

(3) Cetățenii români cu domiciliul în străinătate își pot exercita dreptul de vot la secțiile de votare organizate în străinătate, conform prezentei legi, în baza unuia dintre următoarele acte de identitate, valabile în ziua votării:

- a) pașaportul simplu, cu menționarea țării de domiciliu;
- b) pașaportul simplu temporar, cu menționarea țării de domiciliu;
- c) pașaportul simplu electronic, cu menționarea țării de domiciliu.

Totodată, bazele de date ale autorităților străine nu reprezintă o sursă acoperitoare pentru stabilirea unei evidențe complete a cetățenilor români cu domiciliul sau reședința în străinătate, din multiple motive.

Astfel, cetățenii români care au dobândit și cetățenia statului de reședință (persoanele cu dublă cetățenie) au fost radiați din evidențele serviciilor de imigrări locale și nu mai figurează în bazele de date ale autorităților statului de reședință ca cetățeni români.

De asemenea, în unele state, evidența străinilor rezidenți pe plan local, inclusiv a cetățenilor români, nu se ține în sistem centralizat, ceea ce reprezintă un impediment la colectarea datelor respective.

Există și state membre ale Uniunii Europene, precum Franța, care nu înregistrează cetățenii comunitari stabiliți pe propriul teritoriu național, ceea ce este permis de *Directiva 38/204/CE*⁴, astfel încât nu sunt disponibile date despre rezidenții de cetățenie română.

Pe de altă parte, în unele state, legislația locală în materie de protecție a datelor cu caracter personal interzice transferul unor astfel de date către alte state, chiar și către statele de origine ale cetățenilor străini rezidenți pe plan local.

În prezent, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord este încă stat membru cu drepturi depline al Uniunii Europene, motiv pentru care nu se justifică menționarea acestuia separat de celelalte state membre.

5. **Art. 5** din inițiativa legislativă reglementează situația celorlalte categorii de cetățeni care nu se înscriu în cele patru categorii menționate la **art. 1**, însă considerăm că era necesar să se detalieze categoriile de persoane care pot fi înscrise în listele electorale suplimentare.

6. Menționăm că inițiatorul s-a limitat în cadrul *Expunerii de motive*, doar la enumerarea măsurilor propuse nerespectând prevederile art⁵. 31 alin. (1) lit. d) din *Legea nr. 24/2000*⁶, potrivit cărora instrumentul de motivare care însoțește propunerea legislativă trebuie să includă o evaluare a impactului noii reglementări asupra legislației în vigoare.

⁴ a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE;

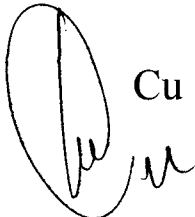
⁵ impactul asupra sistemului juridic - implicațiile pe care noua reglementare le are asupra legislației în vigoare; compatibilitatea cu reglementările comunitare în materie, determinarea exactă a acestora și, dacă este cazul, măsurile viitoare de armonizare care se impun; deciziile Curții de Justiție a Uniunii Europene și alte documente relevante pentru transpunerea sau implementarea prevederilor legale respective; implicațiile asupra legislației interne, în cazul ratificării sau aprobării unor tratate ori acorduri internaționale, precum și măsurile de adaptare necesare; preocupările în materie de armonizare legislativă;

⁶ privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificarea și completările ulterioare;

Totodată, precizăm că legislația națională în materie electorală trebuie să aibă un caracter unitar, necontradictoriu și, prin urmare, orice proiect de act normativ trebuie să respecte prevederile art. 13 din *Legea nr. 24/2000*, respectiv trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului